

IMPRESSIONS DES DEL QUART FARISTOL

CONCERTS SIMFÒNICS
AL PALAU 2011 / 2012

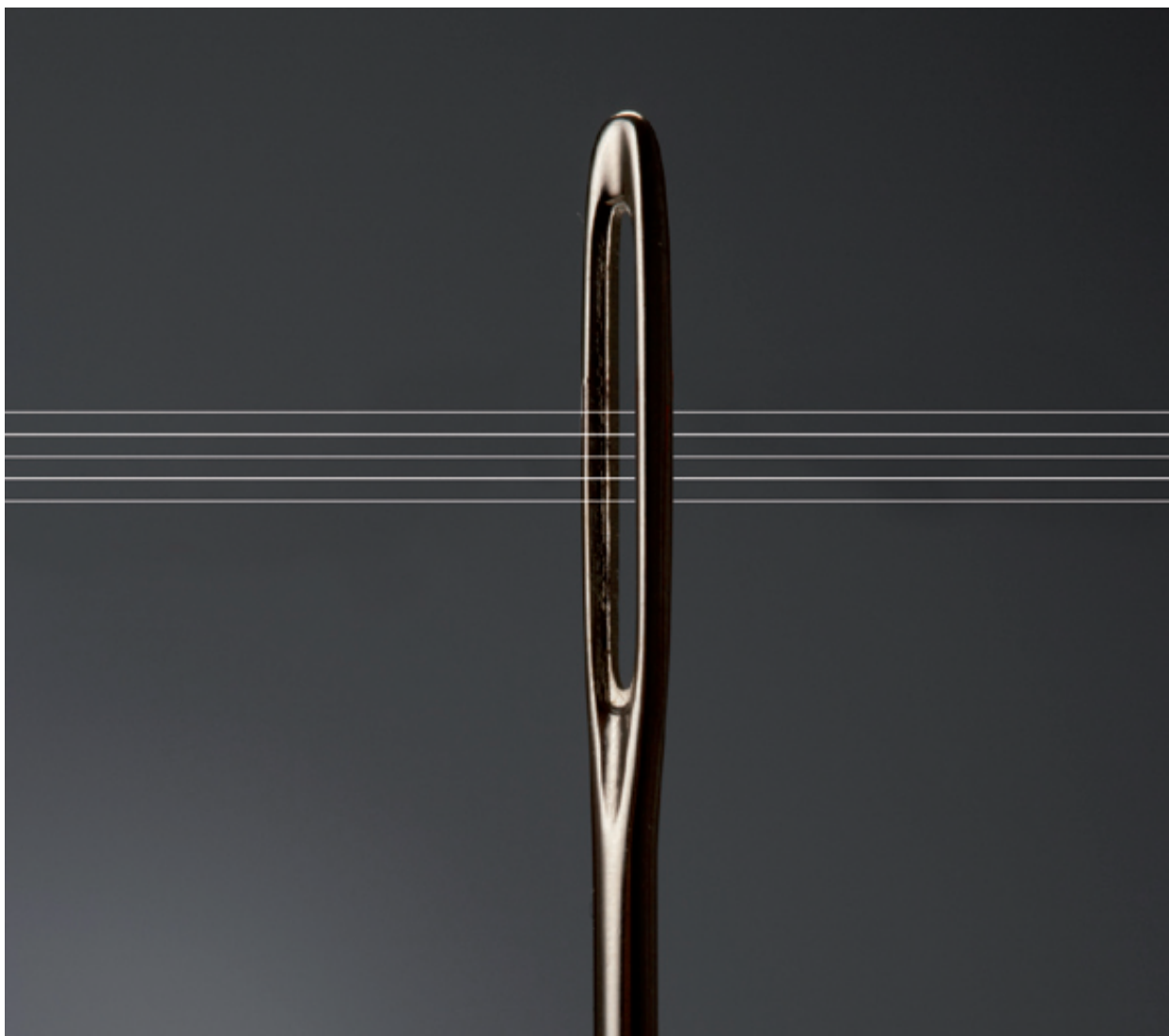
Orquestra
simfònica
del Vallès

CONCERT DE DANSES

Concert **1**

PROGRAMA

I Part

Joaquim Serra Recordant Vic
Pau Casals Sant Martí del Canigó
Eduard Toldrà Empúries
Eduard Toldrà Camperola
Enric Morera Davant la Verge
Juli Garreta Juny

II Part

Antonin Dvořák Danses esclaves op. 72, núm. 1 i 2
Johannes Brahms Danses hongareses núm. 1, 3 i 10
Zoltan Kodály Danses de Galanta

Data i lloc del concert: Dia 17 de setembre de 2011 a les 19.00 hores, al Palau de la Música Catalana, Barcelona.

Sardanes simfòniques

Joaquim Serra

(*Peralada, Alt Empordà, 1907 - Barcelona, 1957*).

Figura carismàtica del sardanisme. Qualitat i senzillesa. Autor del *Tractat d'instrumentació per a cobla*.

Recordant Vic (J. Serra, 1954. Orquestració d'Albert Guinovart). Es diu que Serra la va escriure en poques hores quan li varen recordar un encàrrec, que havia oblidat, de l'Agrupació Sardanista de Vic.

Pau Casals

(*El Vendrell, Baix Penedès, 1876 - San Juan, Puerto Rico, 1973*).

Insigne i innovador violoncel·lista. Defensor, des de l'exili, de la pau i de la nació catalana a tot el món.

Sant Martí del Canigó (P. Casals, 1943. Orquestració d'Enric Casals, 1976). Des de Prada de Conflent, al peu de la muntanya del Canigó, símbol de la nació catalana i on s'acull el monestir que dona nom a aquesta sardana, Casals expressa el seu enyorament d'exiliat.

Eduard Toldrà

(*Vilanova i la Geltrú, 1895 - Barcelona, 1962*).

Pare del simfonisme català. Compositor, director d'orquestra, violinista i educador. Lirisme i lluminositat.

Empúries (*Invocació a l'Empordà*) (Sardana lliure per a orquestra. E. Toldrà, 1926). L'única sardana escrita per Toldrà directament per a orquestra simfònica.

Camperola (E. Toldrà, 1923. Orquestració: Joan Alfonso). Toldrà la va compondre immers en l'ambient de Cantallops, el poble de la seva dona, a l'Alt Empordà, l'any de la seva boda.

Enric Morera

(*Barcelona, 1865 - 1942*).

Magnífiques sardanes corals, impuls dels orfeons. Autor d'òperes i d'una extensa obra simfònica i coral en estil wagnerià.

Davant la Verge (E. Morera. Orquestració de Joan Alfonso; estrena: 1927). Amb aquesta senzilla melodia a mode de pregària musical, Morera transcendeix la dansa i s'endinsa en el misticisme.

Juli Garreta

(*Sant Feliu de Guíxols, 1875 - 1925*).

Talent i originalitat eminents. Autodidacte i hedonista. Aporta a la sardana valors simfònics.

Juny (J. Garreta, 1921. Orquestració: Joan Alfonso). Sardana de les més populars tot i la complexitat del seu contrapunt final, que sembla descriure l'esclat de la natura al sol del migdia en plena canícula.

Danses simfòniques centreeuropees

Antonin Dvořák

(*Nelahozeves —prop de Praga—, 1841 - Praga, 1904*).

Escola nacionalista txeca. Estil romàntic molt personal, entre Brahms i el folklore eslau. Creador de la simfonia txeca.

Danses esclaves op. 72, núm. 1 i 2 (Antonin Dvořák, 1886). Les setze alegres i poètiques *Danses esclaves*, —publicades en dos reculls: Op. 46 (1878) i Op. 72 (1886)—, escrites inicialment per a piano a quatre mans i tot seguit orquestrades, van donar a conèixer Dvořák arreu del món. A diferència de les *Danses hongareses* de J. Brahms, el seu model, presenten, sobre el patró de danses folklòriques, melodies originals.

Johannes Brahms

(*Hamburg, 1833 - Viena, 1897*).

Romanticisme impregnat de classicisme. Criticat pels wagnerians. Noblesa, equilibri i perfecció formal.

Lieder, simfonies i cambra.

Danses hongareses, núm. 1, 3 i 10 (Brahms, entre 1867 i 1880). Brahms considerava aquestes vint-i-una excepcionals danses per a piano a quatre mans com a senzilles adaptacions de les danses populars que havia après del violinista hongarès Eduard Reményi. Se n'han fet moltes instrumentacions, però el músic només n'orquestrà les tres que escoltarem.

Zoltán Kodály

(*Kecskemet, 1882 - Budapest, 1967*).

Nacionalisme hongarès. Pioner de l'etnomusicologia. Pedagog del cant coral. Òperes, cors, cambra.

Danses de Galanta (Zoltán Kodály, 1933). Kodály expressa en aquesta obra la fascinació que les danses dels camperols i els cants dels zíngars van produir-li durant la seva infantesa i joventut passades a la regió hongaresa de Galanta. Les melodies d'uns *verbunkos*, antiga dansa tradicional hongaresa, són el punt de partida d'aquesta esplèndida composició.

SARDANES... «SIMFÒNIQUES»?

En acabar l'assaig, surto i m'assec a prendre la fresca del capvespre en un banc del parc. Se senten xisclets d'oreneta, hi ha gossos que borden... Lluny, una cobla toca una sardana. Em vénen alguns pensaments al cap i m'hi deixo portar:

Cobla: «unió», «conjunt acoblat» —parella de ball, de bous, d'amants—, designa una formació instrumental —una «unió» instrumental, sembla voler emfasitzar—, que presenta la curiositat de reunir, en un esforç d'economia, més instruments que músics: són onze músics i dotze instruments, amb un paper estel·lar reservat per als dos tibles i les dues tenores... I penso en fins a quin punt els instruments de doble canya han fet mèrits per ser considerats els representants de la música popular de Catalunya. En tenim de molts tipus (no oblidem les gralles!) i la seva presència resulta imprescindible en qualsevol acte popular que es faci a cel obert. El seu so potent i expressiu, tot ho presideix: fins i tot han relegat la trompeta i el trombó a un segon terme, que ja és dir!

Bé, perdoneu la digressió però és que aquests dies estem assajant un programa força inusual, on, a la primera part, interpretarem sardanes simfòniques. «Simfòniques»? potser pensareu. És possible que us imagineu que sense els tibles i les tenores les sardanes sonaran aigualides, que serà una cosa així com voler fer *Rock & Roll* sense guitarres elèctriques o valsos de Strauss sense violins.

Doncs no: les sardanes interpretades amb orquestra simfònica donen un resultat excel·lent. Si bé no tenen aquell color tan característic de la cobla, en canvi guanyen en plans sonors, varietat tímbrica i flexibilitat: podem afirmar que assoleixen una autèntica dimensió d'obra simfònica. Les sardanes que hem triat, unes compostes directament per a orquestra, d'altres fruit de transcripcions fetes a diferents èpoques, provenen de compositors relacionats amb el període d'excelsionat progrés cultural català del primer terç del segle XX, just abans de la guerra civil, dominat pels corrents modernista i noucentista. Són obres d'Enric Morera, Juli Garreta, Pau Casals, Eduard Toldrà i, més jove que ells, Joaquim Serra.

Com podem veure, portar la sardana al camp simfònic ha establert un nou camí que permet que la inspiració de la música popular catalana pugui transcendir el nivell estrictament folklòric per anar a enriquir el repertori simfònic. També és interessant observar que es tracta d'un procés paral·lel al que s'ha seguit en altres llocs d'Europa amb resultats tant brillants com les *Dances hongareses* de Brahms, les *Dances esclaves* de Dvořák i les *Dances de Galanta* de Kodály. Per aquest motiu ens ha semblat idoni dedicar la segona part del concert a aquestes obres evocadores, que ens faran volar fins a Hongria i Bohèmia per fruit de tot l'encant del seu folklore expressat a través de la privilegiada riquesa de mitjans que proporciona l'orquestra simfònica.

Amb un programa tan peculiar i la col·laboració impagable del destacat director català, properament titular de l'orquestra del Gran Teatre del Liceu, Josep Pons, obrirem una nova temporada. Mantindrem l'oferiment de «**Les cadires de "la Simfònica"**», iniciativa que dona a diverses persones del públic l'oportunitat d'escoltar el concert assegudes entre els músics de l'orquestra i, a més, a cada concert procurarem crear un escrit d'expectació amb dues noves propostes que faran aparició en algun moment, generalment d'improvís, fora de programa: «**El silenci després de Bach**», que ens permetrà fer un tast de l'obra de Johann Sebastian Bach i assaborir el rastre que ens deixa després d'escoltar-la (en aquesta ocasió, serà la fuga BWV564), i «**La fanfara sorpresa**», que ens oferirà una peça breu per a instruments de vent i percussió (en aquest cas, una obra encàrrec del compositor mallorquí Toni Parera).

EXPERIÈNCIES VISCUDES A «LES CADIRES DE “LA SIMFÒNICA” »

Testimonis de persones que ens han escoltat assegudes a les cadires situades entre els músics de l'orquestra.

Encara estic emocionat del concert que l'OSV va fer al Palau el dia 5 de febrer. Assegut entre els músics, mentre les notes m'envoltaven. Prèviament, el regidor de l'OSV, en Micky, em va conduir per darrere l'escenari, mentre els protagonistes anaven escalfant, va presentar-me els que estarien al meu entorn. Durant el concert, per darrere em bufava el metall i la fusta, al davant gronxava la corda, en front —conduint—, el director invitat, l'elegant i emotiu mestre Víctor Pablo Pérez. Les ones sonores feien vibrar tot el meu cos.

Quina agilitat i frescor amb la 6a “Le matin” de F. J. Haydn. Quina plenitud musical amb la 4a simfonia en re menor de R. Schumann!

Un concert molt bo. Una experiència única. Moltes gràcies per aquesta immersió musical.

Joan Elias Camprubí

Barcelona, 5 de febrer de 2011. Concert 6 (temporada 2010/11)

Acabo d'arribar a casa i el primer desig es donar-vos les gràcies per la deliciosa experiència. És impressionant trobar-se al costat dels tan venerats músics, tot cordes, per cert. A més, aquest concert ha estat diferent de tots.

Esperava molt, però no tant; ha superat les expectatives. Una veritable festa: tothom es divertia, fins i tot els músics; amb concerts així, la joventut s'aproparia a la música clàssica.

Que divertit i “espitós” Gilles Apap! Una nova forma de comportar-se, una mica “desenfadada”, nova, amb una interpretació i una capacitat d'improvisació fantàstiques.

Maria Gómez

Barcelona, 15 de gener de 2011. Concert 5 (temporada 2010/11)

Va ésser una experiència molt agradable escoltar la música situada enmig de l'orquestra, sobretot la primera part, darrere dels violins i les violes, i davant de la magnífica flauta de la Isabel Moreno. Els diferents sons m'envoltaven amb un gran equilibri.

Molt agradable també poder veure la cara del magnífic director Jaime Martín, tan expressiu i encomanant el seu entusiasme als músics i al públic.

Moltes gràcies per haver-me facilitat aquesta experiència.

M. Carmen Monpel Gatell

Barcelona, 30 de gener de 2010. Concert 6 (temporada 2010/11)

Gracias a todos los que forman parte de la Orquesta por habernos dejado compartir una experiencia de cultura inmersiva. Ha sido fantástico y seguro que jamás lo olvidaremos. Muchas gracias.

Damián Micenmacher

Barcelona, 18 de setembre de 2010. Concert 1 (temporada 2010/11)

Si tu també vols viure aquesta experiència, truca'ns. Informació: 93 727 03 00